
FRI ÅRSBERETNING 2016



Foreningen af
Rådgivende Ingeniører
FRI



NÅR AMBITIØSE MÅL SÆTTER RETNING MED EFFEKT

I FRI's bestyrelse satte vi ved indgangen til 2016 en række mål for FRI. Det var ambitiøse mål i forhold til branchens rammebetingelser og i forhold til udviklingen af FRI. Formålet var at sikre, at vores fælles forening – også i fremtiden – har en relevans for alle rådgiver- og ingeniørvirksomheder i Danmark, uanset størrelse, international profil eller forretningsområder.

Når jeg ser tilbage, kom vi langt i 2016. Og som I kan læse i artiklen om branchens udvikling, har vi også som virksomheder formået at bygge oven på de seneste års vækst trods et usikkert marked.

TRE OVERORDNEDE MÅL FOR 2016

Målene for FRI's interessevaretagelse fokuserede på tre centrale temaer: Rekruttering (hvordan får vi flere medarbejdere til branchen?), indkøbsbureaukrati (transaktionsomkostninger ved udbud) og State of the Nation 2016 (tilstanden af Danmarks infrastruktur).

- FRI fik plads i regeringens strategigruppe for en national naturvidenskabsstrategi, et arbejde, som jeg forventer, vil udmønte sig i en dansk Teknologipagt. Og vores indsats i bl.a. Engiener the Future har bidraget til større optag på ingeniøruddannelserne og de naturvidenskabelige uddannelser.
- Vi har sat tal på branchens tilbudsomkostninger, 450 mio. kr., og synliggjort problemet med for høje transaktionsomkostninger. Samtidig har vi peget på løsninger med de opdaterede værktøjer: Gode råd om udbud, UDBUD – keep it simple og Intelligente indkøb. Vi har drøftet udbudsstrategier med individuelle bygherrer og med bl.a. KL og KTC.
- State of the Nation 2016 satte i det tidlige forår fokus på tilstanden af Danmarks infrastruktur. Vores tal og data har åbnet døre, og nok så væsentligt har rapporten gjort det mere indlysende at opprioritere vedligehold og efterslæb af den offentlige infrastruktur.

Det er aftryk, som forbedrer branchens rammevilkår, og hvor vi gennem samarbejde med DI og DI Rådgiverne har kunnet øge effekten af de mål, som FRI sætter. Som virksomheder får vi adgang til flere medarbejdere; vi får bedre udbudsprocesser og -betingelser; og værdien af de gode løsninger, det gode vedligehold, er nu et tema, som vores kunder har lettere ved at løfte, når vedligehold af bygninger og veje skal prioriteres i forhold til andre områder.



FRI'S INTERESSEVARETAGELSE SPÆNDER VIDT

Oven i de centrale temaer har FRI, gennem bestyrelse, udvalg og sekretariat, haft fokus på en række andre emner: Revisionen af ABR 89, digitalisering, FIDIC kontraktvilkår, vandsektorlov, certificeringsordning for den tekniske byggesagsbehandling, forsyningsstrategi, bygningsreglement og de kommende energikrav, SKI, arbejdsmiljø, FORSK2025, PSO og energiselskabernes energispareindsats, stop-go-politik, opgør med landinspektørmonopolet, udviklingspolitisk strategi og meget mere.

RÅDGIVERBEGREB OG FORSIKRINGSORDNING

Når jeg ser på FRI's udvikling som organisation, har vi også her passeret flere milepæle i 2016. Ved generalforsamlingen sagde vi farvel til det sidste levn af FRI som personforening. Det skete ved at ændre FRI-rådgiverbegrebet, så betegnelsen nu omfatter alle, der arbejder med rådgivning i en FRI-virksomhed. Dernæst har vi haft fokus på FRI's forsikringsordning. Vi lagde ud med en ambition om at konkurrenceudsætte ordningen, så den både var konkurrencedygtig og relevant for alle branchens virksomheder. Men de indledende analyser viste, at det var nødvendigt at ændre ordningen langt mere radikalt. Den skal ændres fra at være obligatorisk og kollektiv til at være et frivilligt tilbud, som prissættes individuelt, men hvor rammen er forhandlet af FRI. Det var i 1968, at FRI indførte forsikringsordningen. Det er min forventning, at ordningen, som vi kender den, ophører i 2017.

FOKUSOMRÅDER FOR 2017

Når jeg ser fremad mod 2017, har vi som bestyrelse et særligt ansvar for at sikre udviklingen af FRI. Vi vil fokusere på at styrke værdien af FRI's serviceydelser, herunder udvide den udbudsjuridiske rådgivning, fastholde den nye direkte ledelsesinformation og revisionen af vores ydelsesbeskrivelser. Vi vil styrke værdien af FRI's interessevaretagelse, og vi vil sikre, at samspillet med DI og vores internationale organisationer FIDIC og EFCA skaber værdi. Kort sagt vil vi fastholde de høje ambitioner.

Jeg ser frem til året, der kommer. Som virksomheder og som forening har vi en stærk position. I fællesskab skaber vi fremtidens samfund!

Carsten Toft Boesen, formand for FRI

BESTYRELSENS SAMMENSÆTNING EFTER GENERALFORSAMLING 2016

Formand

Carsten Toft Boesen, NIRAS A/S

1. næstformand

Jens Christoffersen, COWI A/S (udtrådt okt. 2016)
(fra nov. 2016) Jesper Mailind, ALECTIA A/S
(2. næstformand fra mar.-nov. 2016)

2. næstformand

(fra nov. 2016) Ib Enevoldsen, Rambøll Danmark A/S (supplerede bestyrelsen maj 2016)

Søren Adamsen, COWI A/S

(supplerede bestyrelsen okt. 2016)

Lars Bentzen, NTU International A/S

Lis Engquist, S.E. Brockhuus A/S

(udtrådt nov. 2016)

Alex Fraenkel, MOE A/S

Neino Holm, Added Values P/S

Bjarne Jørgensen; Rambøll Danmark A/S

(udtrådt maj 2016)

Jacob P. Larsen, Orbicon A/S

Jørgen Nielsen, EKJ A/S

Jørgen Thomsen, Sweco Danmark A/S

ØKONOMI OG KONJUNKTUR



REKORDOMSÆTNING I BRANCHEN FØLGES AF STIGENDE OVERSKUDSGRAD

I en række år har branchen kæmpet med en lav overskudsgrad. I 2015 var overskudsgraden på 7,0 %, hvilket svarer til niveauet før den finansielle krise. Omsætningen fordeler sig i tre grupper: Det danske marked, eksport fra Danmark samt udenlandske datterselskaber. På det danske marked er omsætningen vokset til 10,5 mia. kr. i 2015 mod 9,9 mia. kr. året forinden. Eksportomsætningen var på 2,2 mia. kr., hvilket er et mindre fald i forhold til 2014. Derudover omsatte udenlandske datterselskaber for 12,1 mia. kr., hvilket bragte den samlede globale omsætning op på 24,8 mia. kr. i 2015. Dermed udgjorde eksporten fra Danmark samt omsætningen i de udenlandske datterselskaber 57,4 procent af den samlede globale omsætning. På det danske marked fordelte omsætningen sig på byggeri (37 %), infrastruktur (24 %), miljø (14 %), energi (11 %), industriel produktion og proces (5 %), management consultancy (4 %), IT (3 %) og andre opgavetyper (2 %).

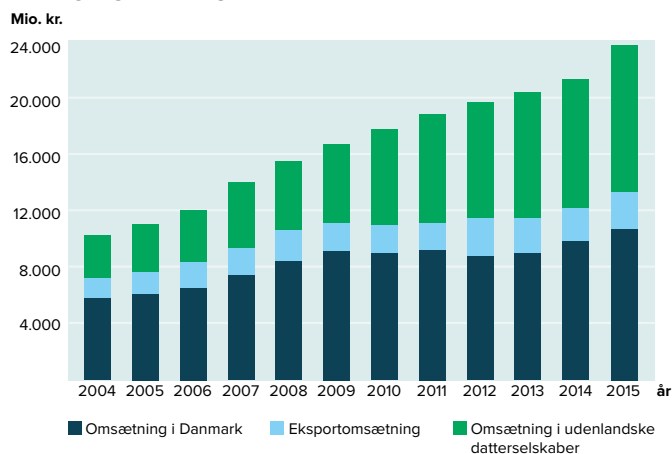
TRANSAKTIONSOMKOSTNINGER

FRI's årlige brancheundersøgelse viser, at de rådgivende ingeniørvirksomheders transaktionsomkostninger i 2015 lå i omegnen af 450 mio. kr. Siden opgørelsen startede i 2013, har transaktionsomkostningerne været faldende, men de er stadig langt fra et acceptabelt niveau. Omkostningerne pr. medarbejder var størst i branchens største virksomheder. Beløbet er baseret på virksomhedernes indberetninger og inkluderer omkostninger forbundet med tilbudsgivning og prækvalifikation.

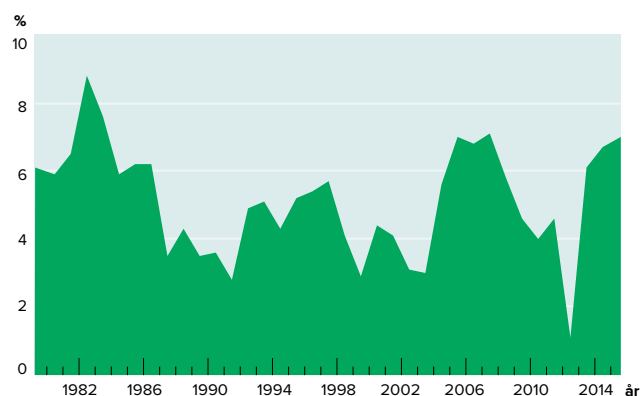
MEDARBEJDERE

Antallet af medarbejdere er vokset siden sidste års opgørelse. Det samlede antal medarbejdere i Danmark pr. 1. januar 2017 var 12.818, hvilket er en stigning på 1,5 % i forhold til 2016. Antallet af medarbejdere i udenlandske datterselskaber er samtidig vokset til 13.503. Det er en fremgang på 2 %. På ti år er antallet af medarbejdere i udenlandske datterselskaber fordoblet, og der er nu flere medarbejdere her end i de danske virksomheder. Kombinationen af opkøb og organisk vækst i udlandet betyder, at antallet af medarbejdere i udenlandske datterselskaber vokser hurtigere end antallet af medarbejdere i Danmark.

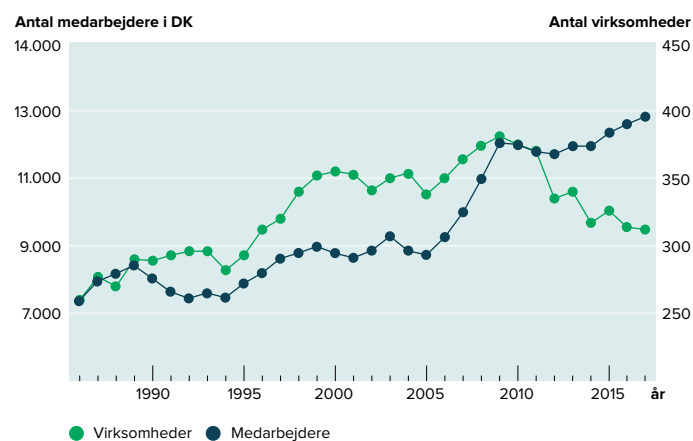
OMSÆTNING



OVERSKUDSGRAD



MEDLEMSVIRKSOMHEDER OG MEDARBEJDERE



VIGTIGE BEGIVENHEDER FRA UDVALGENE

FRI-udvalgene beskæftiger sig med mange af de udfordringer, som FRI's medlemsvirksomheder møder i hverdagen. Her er et udpluk af de vigtigste emner fra udvalgene i 2016. Læs mere om det enkelte udvalg ved at klikke på udvalget eller læs [Rapport fra Udvalg](#) for det samlede overblik.

AFTALEUDVALGET

Praktiske redskaber i fokus

Et af FRI's mål er, at medlemmerne får de bedst mulige rammevilkår. Vi deltager derfor i AB-udvalget for at sikre en rimelig ansvarsfordeling mellem rådgivere og bygherrer i en kommende ABR. Sideløbende revideres ydelsesbeskrivelsen Byggeri og Planlægning. FRI har i 2016 udbudt nye populære og praktisk orienterede kurser om bl.a. tilsyn og omprojektering, og FRI's pjecer er bragt ajour med Udbudsloven. Forsikringsordningen har i 2016 været igennem store ændringer, og et nyt forsikringstilbud er klar til medlemmerne.

BYGGERIUDVALGET

Fokus på rådgiverens værdi

Byggeriudvalget har i 2016 haft et overordnet tema om rådgivernes værdi – både at øge og synliggøre værdien. Emnet indeholder mange facetter, bl.a. bedre digitalt samarbejde sammen med DANSKE ARK og Dansk Byggeri, dialog med bygherrer og en langsigtet indsats for at placere byggeriet på forsknings- og innovationsdagsordenen. Et andet emne er den kommende certificeringsordning, der skal erstatte den tekniske byggesagsbehandling. Her har FRI fokus på rimeligt ansvar og veldefinerede rammer for både store og små virksomheder.

ENERGIUDVALGET

Forsyningsstrategi og rammevilkår i energisektoren

Året bød på en række forslag, som vil ændre rammevilkårene i energisektoren, bl.a. forslag om nedlæggelse af Energisparerådet og afskaffelse af PSO-afgiften, ny Energikommission og forslag til en forsyningsstrategi. FRI har arbejdet for at opretholde og styrke Energisparerådet, hvor FRI er medlem. Rådet rådgiver ministeren for at kunne påvirke rammevilkårene inden for energibesparelser. Udvalget har endvidere udarbejdet FRI's prioriteter for en kommende forsyningsstrategi.

INFRASTRUKTURUDVALGET

State of the Nation 2016

I 2016 udgav FRI, med Infrastrukturudvalget som ansvarlig, sin tredje State of the Nation-rapport. Rapporten viste, at især kommunale veje og offentlige bygninger har et stort vedligeholdelseefterslæb. Udvalget har også italesat problemerne med kortsigtede investeringer i infrastrukturen og advokeret for en langsigtet plan for udviklingen af Danmarks infrastruktur.

INTERNATIONALT MARKEDSUDVALG

Øget indflydelse i Danidas bevillingskomité

Rådgivere og erhvervsliv fik øget indflydelse på Danidas eksterne bevillingskomité, da udenrigsministeren udpegede de to repræsentanter fra erhvervslivet, som FRI og DI havde indstillet. Udvalget har gennem flere år arbejdet for at få mere direkte indflydelse på bevillingskomitéens arbejde, der indtil udgangen af sidste år var ansvarlig for bevillingsforslag på over 35 mio. kr. Udvalget publicerede sidste år en rapport om rådgiverenes værdiskabelse i DAC-lande. Rapporten synliggør de rådgivende ingeniørers bidrag til indfrielse af FN's udviklingsmål.

MILJØ- OG KLIMAUDVALGET

Klimatilpasning og forsyningsstrategi

Klimatilpasning og regeringens oplæg til en ny forsyningsstrategi har præget dagsordenerne i udvalget i 2016. Trods ihærdig indsats lykkedes det ikke at opnå det politiske mål om at sikre fuld takstfinansiering af klimatilpasningsløsninger. Rammerne for klimatilpasning og de øvrige forsyningsopgaver kan dog blive ændret, hvis regeringens udspil til en ny samlet regulering af forsyningssektoren realiseres, hvilket kan påvirke rådgivernes forretning i Danmark og globalt. Udvalget vil fortsætte arbejdet for at sikre politisk indflydelse forud for forhandlingerne om den nye forsyningsstrategi.

FRI YOUNG PROFESSIONALS

Et stærkt netværk

I løbet af 2016 har FRI Young Professionals afholdt en lang række arrangementer i Aarhus og København. Deltagerantallet er stigende, og flere og flere unge rådgivere på tværs af FRI's medlemsvirksomheder benytter muligheden for at mødes med deres kolleger til faglige og sociale arrangementer i FRI|YP. I 2016 har styregruppen haft mere fokus på de studerende, som i højere grad skal være en målgruppe for FRI Young Professionals. Det handler om at tiltrække fremtidens arbejdskraft til branchens virksomheder.



FORENINGEN AF
RÅDGIVENDE INGENIØRER, FRI

Vesterbrogade 1E, 3. sal
1504 København V
T +45 35 25 37 37
F +45 35 25 37 38
E fri@frinet.dk
www.frinet.dk